

ИМАХ ЩАСТИЕТО ДА ПОСЕТЯ ЦЕРН

В периода 25.07. - 02.08.2015 г. имах щастието да посетя ЦЕРН (Център за ядрени изследвания) в Женева, Швейцария. Участието ми в Националната учителска програма за квалификация в ЦЕРН - 2015 г. бе насърчавано и подкрепяно от директора на II СОУ Галя Панайотова и помощник-директора Галина Йорданова, за което им благодаря. Разбира се, за това участие експерти от Министерството на образованието и науката разглеждат документи и извършват класира-

не. На 25.07.2015 за ЦЕРН отпътувахме 39 учители от цялата страна. Ръководител на групата беше Свежина Димитрова - директор на обсерваторията

във Варна. В програмата за квалификация бяха предвидени лекции, посещения в ЦЕРН и експериментални занятия. Попаднах в един различен свят на наука на високо ниво и много високи технологии, бих нарекла ЦЕРН осмото чудо на света. Посрещнаха ни български учени - дфн Пламен Яйджиев, инж. Георги Анчев, проф. Чавдар Стоянов от БАН, инж. Александър Христов, дфн Иван Глушков, дфн Леандър Литов от СУ "Св. Климент Охридски" и др., кошто ни въведоха в света на елементарните частици, запознаха ни с Мисията на ЦЕРН:

- Разширяване границите на знанието, например тайните на Големия взрив, как е изглеждала материята в първите моменти от съществуването на Вселената.

- Развиване на нови тех-

- нологии за ускорители и детектори, информационни технологии - Уеб (WWW) и GRID, медицина - диагностика и терапия

- Подготовка на утрешните учени и инженери

- Обединявана на хора от различни страни и култури.

Запознахме се с част от съоръженията и експериментите, които се извършват там, с технологиите, използвани в медицината за диагностика и лечение. България е 20-та страна членка на ЦЕРН. Тя става официална страна член на CERN,

ват 600 милиона сблъсъка в секунда. Сноп от частици с най-високи енергийни нива в света - 6.5 TeV. Висока степен на вакуум (10-13 атм.). Това е най-студеното и най-горещото място на Земята. Тунелът, в който се движат протоните, се охлажда до температура 1,9 K (Келвина).

Имахме възможността да слезем на 96 м под Земята, но не видяхме детектора CMS, в който работят българските учени, защото беше затворен. В момента тече вторият експеримент на ЦЕРН и там има висока радиация.

Всички учители участвахме в практически занятия в "S'Cool Lab" - нова лаборатория за обучение в ЦЕРН. Посетихме Центъра за посещения на АТЛАС и на ускорителя SC; Цен-

след като ратифицира Конвенцията за членство в CERN и предава договора на UNESCO на 11 юни 1999 г. На 113 сесия на Съвета за управление на CERN (CERN Council) - българското знаме е издигнато до знамената на останалите 19 страни членки.

Пускът на Големия Адронен Колайдер (LHC), един от най-големите и глобални научни проекти, е повратна точка във физиката на елементарните частици. Големият Адронен Колайдер е най-големият ускорител в света - дължина от 27 км, средно 100 м под земната повърхност. Намира се в 4 подземни зали, съдържащи огромни детектори. Това е най-мощният ускорител в света, в който сноп от протони обикаля в 11 245 пъти/сек. о 99.9999991% от скоростта на светлината и се осъществя-

тър за управление на ускорителния комплекс на ЦЕРН / Контролна зала на експеримента AMS, фабриката за антиматерия, наблюдавахме в реално време работа на учените от Международната космическа станция.

За времето, прекарано в ЦЕРН, натрупах много впечатления, които споделих с близки и познати. Като посланик на естествените науки ще работя за популяризиране на мисията на ЦЕРН. Надявам се да заинтересувам колеги и ученици с впечатленията си. Ще приложа знания, опит и идеи, за да обогатя знанията на учениците и да направя часовете по физика по-интересни, полезни и забавни.

СОНЯ СИМЕОНОВА - старши учител по физика и астрономия във II СОУ „Проф. Н. Маринов“ Търговище